

سرگذشت پزشکی

(بژوهشی در سیر تحول بهداشت و درمان در پیشینه خمینی شهر)

نگارش: محمدعلی شاهین

بژوهش: لیلا پیمانی، محمدعلی شاهین، مهندس مهدی لقمانی.

www.kotab.ir

سرشناسه شاهین، محمدعلی، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور: سرگذشت پزشکی: پژوهشی در سیر
تحول بهداشت و درمان در پیشینه خمینی شهر/ نگارش محمدعلی شاهین؛
پژوهش لیلا پیمانی، محمدعلی شاهین.

مشخصات نشر: گفتمان اندیشه معاصر، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۹۰ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۵۶-۹۹-۳

وضعیت فهرست نویسی: قیبا

عنوان دیگر: پژوهشی در سیر تحول بهداشت و درمان در پیشینه خمینی شهر.

موضوع: پزشکان -- ایران -- خمینی شهر -- سرگذشتنامه

Physicians -- Iran -- Khomeyni Shahr -- Biography

پزشکی -- ایران -- خمینی شهر -- تاریخ

Medicine -- Iran -- Khomeyni Shahr -- History

شناسه افزوده: پیمانی، لیلا، ۱۳۵۸

رده بندی کنگره: R۶۲۳

رده بندی دیویی: ۶۱۰/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۷۳۲۵۹

گفتمان اندیشه معاصر

سرگذشت پزشکی

۰۹۱۲۲۵۱۳۲۲۸

(پژوهشی در سیر تحول بهداشت و درمان در پیشینه خمینی شهر)

نگارش: محمدعلی شاهین

پژوهش: لیلا پیمانی، محمدعلی شاهین، مهندس مهدی لقمانی.

صفحه آرا: گفتمان اندیشه معاصر طراح جلد: ریحانه مویدی

ناشر: گفتمان اندیشه معاصر

نوبت اول چاپ: ۱۴۰۱ شمارگان: ۵۰۰ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۵۶-۹۹-۳

قیمت:

فهرست عناوین

مقدمه / ۷

پیشینه خمینی شهر در یک نگاه / ۱۱

فصل اول

مروری بر تاریخ پزشکی در ایران و ماریین / ۱۳

فصل دوم

حکیمان سده / ۵۱

فصل سوم

نخستین دانشمندان موختگان در علوم پزشکی نوین / ۸۶

فصل چهارم

مامایی و زنان و زایمان / ۱۵۷

فصل پنجم

داروخانه داری / ۱۷۶

فصل ششم

بهبودی و پرستاری / ۲۱۹

فصل هفتم

زیرساخت‌ها و مراکز بهداشتی درمانی / ۲۴۱

فهرست الفبایی / ۲۷۷

مقدمه

آشنایی مختصر و اطلاعات پراکنده و گاه مخدوش از پیشینه پزشکی منطقه، این انگیزه را به وجود آورد تا با پژوهشی چندین ساله از طریق گفتگو با بازماندگان حکیمان و یافتن اسناد و مدارک مختلف، اطلاعات قبلی را راستی آزمایی کرد و همزمان بر آن افزود. به مرور زمان مشخص شد که پیشینه پزشکی در خمینی شهر، درخشان است و به قول مرحوم دکتر یفیی، پژوهشگر حوزه تاریخ پزشکی منطقه اصفهان، سده در این زمینه نه تنها خود کفا بوده بلکه پذیرای بیمارانی از دیگر نقاط بوده است، چرا که حکیمان کار بلد و برجسته‌ای چون حکیم سده‌ی داشته است. حکیمان سده با تحولات روز پیش می‌رفتند به شکلی که در امتحانات طبابت شرکت و مجوز از وزرات معارف دریافت و تحت عنوان طیب مجاز به درمان بیماران مشغول بودند. از سوی دیگر تعدادی از فرزندان این دیار با وجود شرایط نامناسب بار سفر بسته و به آموختن علم پزشکی در دارالفنون و مدرسه طب به عنوان تنها مرکز علمی و دانشگاهی ایران پرداختند. اما به این هم بسنده نکرده راهی دیار فرنگ شده و در

دانشگاه‌های معتبر دنیا مشغول تحصیل و تحقیق در پزشکی و علوم وابسته شدند. سیدمحمد و سیدحسن میردامادی و میرحامدحسین سیادت در صدر این افراد قرار داشتند. آنها در اروپا بر اندوخته‌های خود افزوده و با علم روز آشنا شدند، سپس به کشور برگشتند و بنیانگذار رشته‌های نوین علوم پزشکی چون میکروب شناسی، سرم شناسی، تولید واکسن، طب عفونی و بیماری‌های واگیردار گردیدند. این بزرگان دانشکده‌ها و گروه‌های پزشکی جدیدی در دانشگاه‌های مختلف کشور بنیاد نهادند و همزمان با تحقیق، چندین عنوان کتاب درسی پزشکی تأمین و صدها دانشجو تربیت کردند. برخی از آنها از درمان بیماران هم غافل نشدند.

این شکوفایی استعدادها در علوم پزشکی و خدمات صادقانه به هموعان همچنان تداوم یافت و در هر دورانی برگی زرین به تاریخ پزشکی در منطقه افزود، به شکلی که در حال حاضر تعداد زیادی تحصیل کرده در علوم پزشکی از فرزندان این دیار با تخصص‌های مختلف شکوفا شده‌اند که از بین آنها پزشکان، اساتید و پژوهشگرانی در سطح کشور و حتی دنیا مطرح هستند.

این یافته‌ها سبب شد تا ویژه‌نامه‌ای تحت عنوان «روزی روزگاری در محکمه» از پیشینه پزشکی خمینی شهر با سعی و کوشش سرکار

خانم لیلا پیمانی همراه دوهفته نامه فرصت شماره ۱۹۵ در تاریخ ۱۴ آبان ۱۳۹۵ به چاپ برسد.

اما پس از این اقدام همچنان تحقیق در این زمینه ادامه یافت به امید اینکه روزی به صورت کتابی تقدیم جامعه پزشکی در جهت آشنای با پیشینه و هویت شغلی خود و دیگر علاقه‌مندان به تاریخ شهرمان شود. اکنون آن کتاب نگارش و تقدیم صادقان جامعه پزشکی و علاقه‌مندان به تاریخ منطقه ماربین می‌شود، باشد که پیشینه غنی و پر افتخار پزشکی در گذشته خمینی شهر مستند شود.

محمدعلی شاهین
تابستان سال ۱۴۰۰